

वा० रा०

॥१६५॥

अनुसृत्य समीपं प्राप्य ॥ ७ ॥ स्ववत्सं स्वपुत्रं यथा तथोपगुह्य ॥ ८ ॥ व्याधिः पित्तप्रकोपादिलक्षणो भ्रममूर्च्छादिः ॥ ९ ॥ १० ॥ भ्रममूर्च्छादौः कारणांतरं पृच्छति ॥ कच्चिदिति ॥ अप्रियं प्राणात्ययरूपं एकपुत्रायाममेति शेषः ॥ ११ ॥ मुहूर्तं विसंज्ञः सन्पुत्रात्समाश्वस्येत्यर्थः ॥ परिसांत्य त्वच्छं कितं किमपि नास्ति किंतु तयोर्जटाधारणश्रवणजडुःखेन मूर्च्छितोऽस्मि इत्युक्ता ॥ १२ ॥ १३ ॥ लक्ष्मणवद्भरतस्यापि पूर्णभ्रातृभक्तिदर्शनेन तुष्टः ॥ यद्विधं यादृशं व्यवहारं रामे प्रतिपेदे कृतवान् तमब्रवीद्रामकृतं च इत्यन्वयः ॥ १४ ॥ तमेवाह ॥ अन्नमित्यादि ॥ १५ ॥ प्रत्यनुज्ञासीत् मदनुग्रहार्थं केवलमंगीकृत्य पुनर्ममैव दत्तवान् क्षत्रधर्ममप्रतिग्रहरूपं ॥ न प्रत्यगृह्णात् अभ्यवहाराय न

ताश्वतं पतितं भूमौ रुदंत्यः पर्यवारयन् ॥ कौसल्या त्वनुसृत्यैनं दुर्मनाः परिपस्वजे ॥ ७ ॥ वत्सलास्वयथा वत्समुपगुह्य तपस्विनी ॥ परिपच्छ भरतं रुदंती शोकलालसा ॥ ८ ॥ पुत्रव्याधिर्न ते कच्चिच्छरीरं प्रति बाधते ॥ अस्य राजकुलस्याद्यत्वं दधीनं हि जीवितं ॥ ९ ॥ त्वां दृष्ट्वा पुत्रजीवामिरामे स भ्रातृके गते ॥ दत्ते दशरथे राज्ञि नाथ एकस्त्वमघनः ॥ १० ॥ कच्चिन्न लक्ष्मणे पुत्रश्रुतं ते किंचिदप्रियं ॥ पुत्रे वात्ये कपुत्रायाः सह भार्ये वनं गते ॥ ११ ॥ समुहूर्तं समाश्वस्य रुदन्नेव महायशः ॥ कौसल्यां परिसांत्ये दंगुहं वचनमब्रवीत् ॥ १२ ॥ भ्राता मेकावसद्रात्रिं कसीताकचलक्ष्मणः ॥ अस्वपच्छयने कस्मिन्किं भुक्त्वा गुह्यं शंसमे ॥ १३ ॥ सो ब्रवीद्भरतं लक्ष्मणे निषादाधिपतिर्गुहः ॥ यद्विधं प्रतिपेदे च रामे प्रियहितेति यौ ॥ १४ ॥ अन्नमुच्चावचं भक्ष्याः फलानि विविधानि च ॥ रामाया अभ्यवहारार्थं बहुशो पहतं मया ॥ १५ ॥ तत्सर्वं प्रत्यनुज्ञासीद्रामः सत्यपराक्रमः ॥ न हितत्प्रत्यगृह्णात्स क्षत्रधर्ममनुस्मरन् ॥ १६ ॥ न त्यस्माभिः प्रतिग्राह्यं सखे देयं तु सर्वदा ॥ इति तेन वयं सर्वे अनुनीता महात्मना ॥ १७ ॥

स्वीकृतवान् ॥ १६ ॥ तमेव धर्ममाह ॥ नहीति ॥ नन्वेवं भरद्वाजादिदत्तांगीकारः कथमिति चेन्न मधुपर्कादिना राजपूजाया ब्राह्मणं प्रति विधानेन तद्वत्तांगीकारस्य स्वाभ्युदयफलकत्वेन च तस्य युक्तत्वात् गुह्यस्य निषादत्वेन राजपूजानधिकारात् ॥ अस्वदेश्यत्वेन करग्रहणायोग्यत्वाच्च तदीयानंगीकार इति न दोषः ॥ यद्यपि गुह्यस्य तत्त्वज्ञत्वेनास्त्येव भगवत्पूजाधिकारस्तथापि व्रतस्थत्वात्तदभोजनमितितत्त्वं ॥ १७ ॥

अ० कां०

॥१६५॥